

Udskriftsdato: 15. december 2025

KEN nr 9073 af 20/02/2018 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse 4-18 om tabt arbejdsfortjeneste - satsregulering - den tidligere bruttoindtægt - bidrag til pensionsordning

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 2016-2113-32948

Ankestyrelsens principafgørelse 4-18 om tabt arbejdsfortjeneste - satsregulering - den tidligere bruttoindtægt - bidrag til pensionsordning

Principafgørelsen fastslår

Hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste er en bruttoydelse, der fastsættes på baggrund af modtagerens tidligere bruttoindtægt forud for det tidspunkt, hvor modtageren overgår til tabt arbejdsfortjeneste.

Den tidligere bruttoindtægt skal ikke satsreguleres

Hvis modtageren har haft en lønindtægt forud for overgangen til tabt arbejdsfortjeneste, fastsættes den tidligere bruttoindtægt ud fra den seneste lønindtægt. Den tidligere indtægt skal ikke opreguleres eller satsreguleres for tidsrummet inden overgangen til tabt arbejdsfortjeneste. Det gælder, selv om denne lønindtægt ligger flere år forud for overgangen til tabt arbejdsfortjeneste.

Beregning af bidrag til pensionsordning

Personer, der i tilknytning til den seneste lønindtægt havde en arbejdsgiverfinansieret pensionsordning, har ret til bidrag til pensionsordning i forbindelse med udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste.

Bidrag til pensionsordning skal beregnes på baggrund af den satsregulerede bruttoydelse, så længe bidraget ikke er større end det hidtidige arbejdsgiverbidrag i kroner og ører.

Det hidtidige arbejdsgiverbidrag i kroner og ører udgør et loft for, hvor meget der kan modtages i pensionsbidrag.

En lønmodtagers eget bidrag til pension indgår ikke

En lønmodtagers eget bidrag til pension skal ikke indgå ved beregningen af tabt arbejdsfortjeneste. Dette bidrag indgår hverken i beregningen af pensionsbidraget eller i beregning af bruttoydelsen. Der ydes således ikke kompensation for denne del af pensionsindbetalingen.

I sag nr. 1 havde kommunens afgørelse om at satsregulere den tidligere bruttoindtægt i perioden fra 2007 til vedkommende overgik til tabt arbejdsfortjeneste i 2015 ikke hjemmel i loven. Kommunen kunne derfor omberegne den fremtidige ydelse. Da dette indebar en nedsættelse, havde afgørelsen dog først virkning efter tre måneder.

I sag nr. 2 skulle bidraget til pensionsordning, der var mindre end det hidtidige arbejdsgiverbidrag, beregnes på baggrund af den satsregulerede bruttoydelse. Pensionsbidraget kunne dog maksimalt udgøre et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag.

Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet to sager principielt.

Den ene sag skal afklare, om den tidligere bruttoindtægt skal satsreguleres, hvis den tabte arbejdsfortjeneste beregnes på baggrund af en løn, der ligger flere år forud for overgangen til tabt arbejdsfortjeneste.

Den anden sag skal afklare, om bidrag til pensionsordning skal beregnes på baggrund af bruttoindtægten efter satsregulering.

Reglerne

Love og bekendtgørelser

Lov om social service (serviceloven), senest bekendtgjort i lovebekendtgørelse nr. 102 af 29. januar 2018.

- § 42, stk. 2, om bidrag til pensionsordning
- § 42, stk. 3 og 4, om beregning af tabt arbejdsfortjeneste

Bekendtgørelse om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom nr. 1245 af 13. november 2017

- §§ 9 og 10 om beregning af tabt arbejdsfortjeneste
- § 11 om bidrag til pensionsordning
- § 14 om satsregulering

Praksis

Gældende:

Følgende principafgørelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

231-10:

Ved nedsættelse af dækning for tabt arbejdsfortjeneste var der ret til fortsat fuld tabt arbejdsfortjeneste i en indretningsperiode på tre måneder.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at dækning for tabt arbejdsfortjeneste er en ydelse til forsørgelse, som træder i stedet for mistet indtægt.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at dækningen for tabt arbejdsfortjeneste var blevet nedsat med 13½ time om ugen. Der var således tale om en betydelig nedsættelse af dækningen.

Kasserede:

Følgende principafgørelser er kasserede og gælder ikke længere (historisk):

69-10:

Ankestyrelsen fandt ikke, at der var hjemmel til at medregne en lønmodtagers eget bidrag til en pensionsindbetaling i indtægtsgrundlaget for beregning af tabt arbejdsfortjeneste.

Ankestyrelsen fandt endvidere ikke, at arbejdsgiverbidraget af pensionsindbetalingen skulle satsreguleres ved årsskiftet, da det bidrag, der skulle indregnes til pensionsordning i hjælpen til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, højst kunne udgøre et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag.

Praksis er indarbejdet i denne principafgørelse.

C-4-03:

Det var en kvindes seneste dokumenterede arbejdsindtægt i Danmark, der skulle lægges til grund ved beregningen af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, og ikke en arbejdsindtægt, der efterfølgende var oppebåret i udlandet eller en hjemmehjælperløn. Begrundelsen herfor var, at kvindens arbejdsindtægt i Danmark var den seneste indtægt der kunne dokumenteres, inden hun modtog tabt arbejdsfortjeneste.

At indtægten i Danmark lå flere år tilbage, og ophøret med dette arbejde ikke var forårsaget af, at kvinden havde fået et handicappet barn og nødvendigheden af at passe barnet i hjemmet, ændrede ikke Ankestyrelsens vurdering.

Principafgørelsen har ikke længere vejledningsværdi.

Vejledninger

Vi har også anvendt Vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier nr. 9007 af den 7. januar 2014

- Pkt. 246 om regulering af hjælpen

De konkrete afgørelser

Sag nr. 1

I har klaget over kommunens afgørelse om tabt arbejdsfortjeneste. Kommunen afgjorde sagen den 16. juni 2016.

Ankestyrelsen har nu afgjort jeres sag.

Resultatet er:

- Lønindtægten fra 2007 skal ikke satsreguleres i tiden frem til overgangen til tabt arbejdsfortjeneste.
- Omberegningen, der medfører en nedsættelse af ydelsen, har først virkning tre måneder efter kommunens afgørelse.
- Kommunen kunne ikke tidsbegrænse bevillingen af tabt arbejdsfortjeneste.

Det betyder, at vi stadfæster den del af sagen, der vedrører beregning af den tabte arbejdsfortjeneste. Det betyder også, at afgørelsen først har virkning tre måneder efter kommunens afgørelse, således at beregningen af den tabte arbejdsfortjeneste først ændres herefter.

Det betyder endelig, at vi ophæver den del af kommunens afgørelse, der vedrører tidsbegrænsning af bevillingen af tabt arbejdsfortjeneste.

Kommunen kontakter jer.

Begrundelse for afgørelsen

Beregning af den tabte arbejdsfortjeneste

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at der ikke er hjemmel til at satsregulere den tidligere bruttoindtægt i tiden fra 2007 og til mor overgik til tabt arbejdsfortjeneste i 2015. Det betyder, at kommunens tidligere afgørelse af den 16. juli 2015 om satsregulering af den tidligere bruttoindtægt i perioden fra 2007 til 2015 lider af en væsentlig, retlig mangel.

Vi vurderer derfor, at kommunen var berettiget til at træffe afgørelse om, at lønindtægten fra 2007 ikke skal satsreguleres i tiden forud for overgangen til tabt arbejdsfortjeneste. Vi vurderer dog, at omberegningen først har virkning tre måneder efter kommunens afgørelse.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at mor overgik til tabt arbejdsfortjeneste den 1. august 2015.

Vi lægger også vægt på, at den seneste lønindtægt forud herfor er fra 2007.

Vi lægger desuden vægt på, at kommunen ved afgørelse af den 16. juli 2015 satsregulerede lønindtægten fra 2007 og frem til overgangen til tabt arbejdsfortjeneste i 2015. Kommunen traf den 16. juni 2016 afgørelse om, at beregningsgrundlaget ændres med virkning for fremtiden, så lønindtægten fra 2007 ikke satsreguleres i tiden frem til overgangen i 2015.

Vi lægger herefter vægt på jeres oplysninger om, at kommunens ændring i beregningsgrundlaget for den tabte arbejdsfortjeneste betyder, at far af økonomiske årsager bliver nødt til at ændre sin arbejdstid fra 30 timer til 37 timer om ugen. Det betyder, at han ikke kan aflaste i hjemmet i samme omfang som tidligere.

Vi lægger også vægt på, at ændringen medfører en indtægtsnedgang på cirka 5.000 kr. pr. måned før skat.

På baggrund heraf finder vi, at I har ret til at indrette jer på afgørelsen. Omberegningen har derfor først virkning tre måneder efter kommunens afgørelse.

Vi er opmærksomme på, at I oplyser, at jeres søn vanskeligt kan rumme flere aflastningstimer. Det samme gælder jeres barnepiger, der begge har fuldtidsjob. I oplyser også, at I har været i god tro, da beregningsgrundlaget blev fastsat af en sagsbehandler med mange års erfaring.

Dette kan ikke føre til et andet resultat, da satsregulering af den tidligere lønindtægt frem til tidspunktet for overgangen til tabt arbejdsfortjeneste ikke har hjemmel i loven.

Vi bemærker dog, at det ikke kan udelukkes, at I har ret til anden hjælp, herunder hjælp til praktiske opgaver i hjemmet. Hvis I ønsker at søge om det, skal I kontakte kommunen.

Oplysningerne fremgår særligt af kommunens afgørelser af den 16. juli 2015 og den 16. juni 2016, kommunens genvurdering af den 22. juni 2016 og jeres klage.

Om reglerne

Der kan ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Ydelsen er betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer det. Det er også en betingelse, at modtageren helt eller delvist har måttet ophøre med at arbejde som følge af funktionsnedsættelsen.

Hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste er en bruttoydelse, der fastsættes på baggrund af modtagerens tidligere bruttoindtægt.

Hvis modtageren har haft en lønindtægt, fastsættes den tidligere bruttoindtægt ud fra den seneste lønindtægt, som vedkommende har haft inden modtagelsen af tabt arbejdsfortjeneste. Det gælder, selv om denne lønindtægt ligger flere år forud for overgangen til tabt arbejdsfortjeneste.

Bruttoydelsen reguleres én gang årligt. Det samme gælder for det beløb, der danner loft for, hvor meget der kan modtages i tabt arbejdsfortjeneste.

En ordlydsfortolkning af bestemmelsen om regulering af ydelsen fører til, at det alene er bruttoydelsen og det nævnte loft, der skal reguleres. Den tidligere indtægt, der danner grundlag for beregningen af den tabte arbejdsfortjeneste, skal ikke reguleres.

Da der ikke er hjemmel til at opregulere den tidligere bruttoindtægt for tiden forud for overgangen til tabt arbejdsfortjeneste, vil en afgørelse herom som udgangspunkt være ugyldig. Det skyldes, at en afgørelse, der ikke har hjemmel i lovgivningen, lider af en væsentlig, retlig mangel. Ugyldighed betyder, at modtageren af afgørelsen ikke kan støtte ret på den.

Hvis særlige omstændigheder gør det påkrævet, kan afgørelsen dog undtagelsesvist opretholdes på trods af hjemmelsmanglen (tertiære momenter). Der kan også være ret til et længere varsel.

Ved denne vurdering spiller det ind, om der er tale om en begunstigende afgørelse, om adressaten for afgørelsen er i god tro, indrettelseshensyn, og proportionalitet (hvor indgribende bliver ugyldigheden). Det vil dog altid afhænge af en samlet konkret vurdering, om disse momenter kan føre til, at afgørelsen skal opretholdes.

Ifølge praksis er der ret til en indretningsperiode på tre måneder, når der er tale om en betydelig nedsættelse af dækningen af tabt arbejdsfortjeneste. En væsentlig indtægtsnedgang som følge af en ændring af beregningsgrundlaget kan sammenlignes hermed.

På den baggrund finder vi, at der ikke er hjemmel til at satsregulere den seneste lønindtægt for tiden frem til overgangen til tabt arbejdsfortjeneste. Kommunen var derfor berettiget til at træffe afgørelse om, at den tabte arbejdsfortjeneste for fremtiden ikke beregnes på baggrund af den satsregulerede lønindtægt.

Vi vurderer også, at der er ret til en indretningsperiode på tre måneder, da vi finder, at der er tale om en væsentlig indtægtsnedgang.

Tidsbegrænsning

Sådan vurderer vi sagen

Vi vurderer, at betingelserne for at tidsbegrænse bevillingen af tabt arbejdsfortjeneste ikke er opfyldt.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at bevillingen af tabt arbejdsfortjeneste ifølge kommunens afgørelse gælder til og med den 30. september 2016. Det fremgår også, at den tidligere bevilling er gældende til og med den 31. juli 2016.

Vi lægger også vægt på, at der i kommunens første bevilling af den 16. juli 2015, står, at du skal henvende dig, før bevillingen udløber. Der står videre, at *"Henvender du dig ikke, vil din bevilling automatisk ophøre uden yderligere varsel"*. Vi lægger derfor til grund, at der menes det sammen, når kommunen i bevilling af den 16. juni 2016 skriver *"Det er besluttet at forlænge bevillingen på 32 timer til og med d. 30-09-2016, hvor der forinden udløb skal foretages opfølgning på det videre behov"*. Vi henviser også til, at der i kommunens genvurdering står *"forinden udløb d. 30-09-2016"*.

Vi lægger også vægt på, at der efter jeres opfattelse fortsat er behov for dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter den 30. september 2016. Vi lægger derfor til grund, at I ikke har indgået en aftale med kommunen om at tidsbegrænse ydelsen.

Vi finder på den baggrund, at kommunen ikke kunne tidsbegrænse bevillingen af tabt arbejdsfortjeneste. Vi ophæver derfor kommunens afgørelse om tidsbegrænsning af bevillingen af tabt arbejdsfortjeneste.

Oplysningerne fremgår særligt af kommunens afgørelse af den 16. juni 2016 og jeres klage.

Om reglerne

Tabt arbejdsfortjeneste er en løbende ydelse, som ikke er tidsbegrænset, med mindre der er truffet en aftale herom med modtageren af ydelsen. Det betyder, at ydelsen løber videre indtil kommunen træffer afgørelse om ændring eller ophør heraf. Kommunen kan ikke uden aftale med modtageren beslutte, at ydelsen ophører på en bestemt dato. Kommunen kan derfor heller ikke forlange, at modtageren søger igen for at få ydelsen forlænget.

Kommunen er dog både berettiget og forpligtet til løbende at følge op på behovet for dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.

Sag nr. 2

Du har klaget over kommunens afgørelse om afslag på satsregulering af dit bidrag til pensionsordning. Kommunen afgjorde sagen den 20. juli 2015.

Ankestyrelsen har efter genoptagelse nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Dit pensionsbidrag skal beregnes på baggrund af den satsregulerede bruttoydelse. Pensionsbidraget kan dog maksimalt udgøre et beløb svarende til dit hidtidige arbejdsgiverbidrag.

Det betyder, at vi ændrer kommunens afgørelse.

Kommunen skal derfor træffe en ny afgørelse om størrelsen af dit bidrag til pensionsordning, og om du har krav på efterbetaling.

Kommunen kontakter dig.

Kommunen må ikke træffe afgørelse og genvurdere på samme tid. Det har dog ikke betydning for vores afgørelse.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at dit bidrag til pensionsordning skal beregnes på baggrund af den satsregulerede bruttoydelse. Pensionsbidraget kan dog maksimalt udgøre et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag.

Vi vurderer derfor, at dit bidrag til pensionsordning skal beregnes på baggrund af den satsregulerede bruttoydelse, indtil pensionsbidraget udgør 4.583,11 kr. pr. måned (svarende til 17 timers tabt arbejdsfortjeneste om ugen).

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at du overgik til tabt arbejdsfortjeneste den 1. maj 2010. Din bruttoløn på fuld tid var på det tidspunkt 71.250 kr. Du fik bevilget et bidrag til pensionsordning på 10 % af bruttoydelsen.

Vi lægger også vægt på, at du er bevilget dækning af tabt arbejdsfortjeneste i 17 timer om ugen.

Vi lægger herefter vægt på, at dit hidtidige arbejdsgiverbidrag var på 14 % af din bruttoløn, svarende til 9.975 kr. pr. måned på fuld tid, og 4.583,11 kr. pr. måned ved 17 timers tabt arbejdsfortjeneste om ugen. Da bidraget til pensionsordning højst kan udgøre et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag, udgør dette beløb et loft for dit bidrag til pensionsordning.

Det er således ikke korrekt, når kommunen skriver, at du højst kan få udbetalt 3.273,65 kr. pr. måned i bidrag til pension. Da bidraget skal beregnes på baggrund af bruttoydelsen, skulle kommunen have beregnet dit bidrag til pensionsordning af den satsregulerede bruttoydelse, så længe beløbet ikke overstiger det hidtidige arbejdsgiverbidrag.

Vi ændrer derfor kommunens afgørelse.

Oplysningerne fremgår særligt af kommunens afgørelse og dine mails.

Hvad skal kommunen?

Kommunen skal træffe en ny afgørelse om størrelsen af dit bidrag til pensionsordning. Kommunen skal beregne dit pensionsbidrag af den satsregulerede bruttoydelse. Det hidtidige arbejdsgiverbidrag i kroner og ører udgør dog et loft for, hvor meget der kan modtages i pensionsbidrag. Kommunen skal herefter forholde sig til, om du har et krav på efterbetaling.

Vi bemærker, at vi med denne afgørelse ikke har forholdt os til, om dele af kravet er forældet.

Hvis du er utilfreds med kommunens nye afgørelse, har du mulighed for at klage over den til os.

Om reglerne

Kommunen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

Hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste er en bruttoydelse, hvoraf der betales A-skat, arbejdsmarkedsbidrag og ATP-bidrag.

Bruttoydelsen fastsættes på baggrund af den tidligere bruttoindtægt, hvilket for lønmodtagere vil være den seneste lønindtægt, som vedkommende har haft inden modtagelse af tabt arbejdsfortjeneste.

Personer, der umiddelbart før overgangen til tabt arbejdsfortjeneste havde en arbejdsgiverfinansieret pensionsordning, har også ret til et bidrag til pensionsordning. Bidraget til pensionsordning udgør som udgangspunkt 10 % af bruttoydelsen, dog højst et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag.

Bruttoydelsen reguleres en gang årligt pr. 1. januar. Da bidraget til pensionsordning beregnes på baggrund af bruttoydelsen, skal bidraget beregnes af den satsregulerede bruttoydelse. Det gælder dog kun så længe bidraget ikke overstiger det hidtidige arbejdsgiverbidrag i kroner og ører.

Vi henviser i den forbindelse til, at formålet med reglerne om pensionsbidrag ifølge lovbemærkningerne er i videst muligt omfang at ligestille familier med børn med handicap med andre børnefamilier.

En ordlydsfortolkning af bestemmelsen fører dog til, at bidrag til pensionsordning højst kan udgøre et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag. Da der ikke er fastsat regler om, at dette beløb skal satsreguleres, udgør det hidtidige arbejdsgiverbidrag i kroner og ører et loft for, hvor meget der kan modtages i pensionsbidrag.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.